

Jacek Zalek

Posel na Sejm RP

Szanowni przedstawiciele wladz samorzadowych!

Hydros radnym e-mailow
28.06.2019r.

[Signature]

Bialystok, dn. 20.05.2019 r.

*Pe w stro Radni RM
Pan M. Szepielus
24.06.2019*

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

Zdzisław Przelomiec

W P Ł Y N Ę Ł O
KANCELARIA OGÓLNA
Urzędu Miejskiego
Suwałki
05-06-2019
Ilość zał. 1
Podpis 6963

Zauważalne, w ostatnich miesiącach, próby podważenia gwarantowanych konstytucyjnie praw rodziców i dzieci oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa przez środowiska LGBT, wywołują uzasadniony niepokój. W tych okolicznościach konieczne jest opowiedzenie się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Może to nastąpić poprzez wprowadzenie konkretnych rozwiązań zaproponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin.

Współautorami Karty jest Instytut Ordo Iuris oraz rodzicielskie i prorodzinne organizacje społeczne reprezentujące szeroką koalicję społeczną na rzecz konstytucyjnych praw rodziny. Karta jest opatrzona projektami uchwał dla gminy, powiatu i województwa, które urzeczywistnią jej przyjęcie na każdym szczeblu samorządu terytorialnego oraz zobowiążą organy wykonawcze do działań gwarantujących ochronę zagrożonych wartości.

Celem uchwał jest pełniejsze urzeczywistnienie potwierdzonej przez ustrojodawcę w preambule Konstytucji „zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot” poprzez wzmocnienie rodziny jako podstawowej wspólnoty obywateli oraz zapewnienie jej ochrony. Ostatnie lata pokazały, że treści zakorzenione w ideologiach kwestionujących naturalną tożsamość małżeństwa i rodziny bywały przekazywane uczniom w szkołach podczas zajęć prowadzonych przez organizacje zewnętrzne, jak i podczas zajęć szkolnych prowadzonych na podstawie materiałów zawierających treści utworzone przez takie organizacje. Ustawodawca zapewnia rodzicom uczniów możliwość uzyskania dostępu do informacji o wszelkich organizacjach zewnętrznych, przekazujących uczniom treści spoza podstawy programowej. Projektowana uchwała nie wprowadza nowych uprawnień rodzicielskich, tylko wzmacnia te już istniejące, wzywając organ wykonawczy gminy oraz powiatu do pozyskania, udostępnienia i aktualizowania na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej wiadomości dotyczących listy organizacji zewnętrznych

URZĄD MIEJSKI W SUWAŁKACH
BIURO RADY MIEJSKIEJ
W P Ł Y N Ę Ł O

Data 06.06.2019
ppp. 341

Biuro Poselskie Jacka Zalka
ul. Maimeda 10. 15-440 Białystok
tel./ fax: (85) 874 42 87, (85) 874 42 88
biuroposelskie@jacekzalek.pl, www.jacekzalek.pl

działających w placówkach edukacyjnych oraz opisów działań przez nie prowadzonych. Dzięki projektowanemu rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o działalności tych organizacji w szkole w każdym momencie, a nawet jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu części wychowania swojego dziecka danej instytucji opieki lub oświaty.

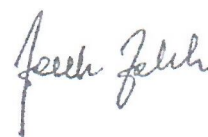
Uchwała wzywa również do powołania Rzecznika Praw Rodziny, którego zadaniem byłoby stanie na straży konstytucyjnie poświadczonych praw oraz zasady ochrony rodziny i małżeństwa, dbając o ich poszanowanie przy stosowaniu prawa przez organy gminy. Projekt przewiduje również ustanowienie stałego kanału komunikacji umożliwiającego natychmiastowe zgłaszanie pełnomocnikowi przypadków naruszenia tych praw.

Ważnym elementem uchwały jest także opracowanie i cykliczne prowadzenie programu szkoleń dla pracowników samorządowych, w tym pracowników socjalnych i pomocy społecznej, dotyczących zagadnień autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka.

Zwieńczeniem uchwały jest wezwanie do podjęcia prac nad Kodeksem Dobrych Praktyk, który wskaże najwyższe standardy realizacji w szkołach gwarantowanych ustawowo i konstytucyjnie praw rodziców oraz zasady dobra dziecka. Zawarte w nim propozycje pozwolą na pogłębianie nastawienia przyjaznego rodzinie także w sferach, w których nie sięgają kompetencje prawodawców.

Wzywam wszystkich z Państwa, którzy opowiadają się po stronie konstytucyjnej tożsamości małżeństwa, prawa do ochrony życia rodzinnego oraz prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, by przystąpić do niniejszej Karty poprzez przyjęcie proponowanych uchwał. Apeluję o przyłączenie się do obrony tych wartości oraz zapewnienie ich poszanowania poprzez wydanie aktów prawnych i podjęcie działań wprowadzających zawarte w Karcie rozwiązania.

Łączę wyrazy szacunku

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

W ostatnich miesiącach podjęto próby podważenia na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci, oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa. Silny społeczny sprzeciw spowodowała podpisana przez Prezydenta Warszawy Deklaracja LGBT+, która zawiera szereg ideologicznych postulatów naruszających standardy bezstronności światopoglądowej władz publicznych. Obejmowała ona zapowiedź wprowadzenia do szkół zajęć permisywnej edukacji seksualnej według standardów WHO, która budzi zasadnicze wątpliwości z perspektywy konstytucyjnej zasady ochrony dzieci przed demoralizacją. Już wcześniej podobne rozwiązania zostały wprowadzone w węższym zakresie m.in. w Słupsku i w Gdańsku. W październiku już po raz trzeci aktywiści ruchu LGBT wykorzystali polskie szkoły do przeprowadzenia w nich akcji propagandowej „Tęczowy Piątek”.

W tych okolicznościach konieczne jest opowiedzenie się po stronie wartości chronionych przez Konstytucję – tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, ochrony rodziny i rodzicielstwa (art. 18), prawa do ochrony życia rodzinnego (art. 47), prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1) oraz zasady ochrony dziecka przed demoralizacją (art. 72 ust. 1).

Wzywamy wszystkie osoby, rodziny, zrzeczenia oraz samorządy, by przystąpiły do niniejszej Karty i przyłączyły się do obrony tych wartości wprowadzając następujące rozwiązania:

1. Zagwarantowanie przestrzegania przez szkoły praw rodziców

Konstytucyjna zasada pomocniczości „umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot” odniesiona do podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej – rodziny – jest konkretyzowana w konstytucyjnym prawie rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Zadaniem systemu oświaty jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w sposób, który nie koliduje z konstytucyjnymi prawami rodziców (art. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe¹). Żadna instytucja oświaty nie może zastępować wychowania rodzinnego treściami, które byłyby z nim sprzeczne lub które godziłyby w naturalną tożsamość rodziny. Niestety w praktyce nawet ustawowo gwarantowane prawa rodziców są bardzo często ignorowane w toku wychowania szkolnego.

Rolą jednostek samorządu terytorialnego nie jest ani ustalanie podstawy programowej, ani programu wychowawczo-profilaktycznego. Samorządy powinny jednak sprawdzać czy w prowadzonych przez nie szkołach jest przestrzegane prawo.

Dlatego jednostki samorządu terytorialnego powinny w szczególności weryfikować czy przestrzegane są prawa rodziców – w tym w szczególności wymóg uzyskania zgody rady rodziców na uchwalenie programu profilaktyczno-wychowawczego oraz na podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wymóg każdorazowego uzyskania zgody rodzica na udział dziecka w zajęciach dodatkowych. Samorząd powinien także informować rodziców o przysługujących im uprawnieniach.

2. Publiczne udostępnienie informacji o współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018, poz. 996 z późn. zm., dalej jako Prawo oświatowe).

Jednostka samorządu terytorialnego prowadząca szkołę powinna stworzyć ogólnodostępny, aktualizowany na bieżąco dokument udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy informujący o tym, na działalność jakich organizacji pozarządowych lub na używanie jakich materiałów takich organizacji w procesie wychowania w danej szkole lub placówce wydał zgodę dyrektor. Dzięki takiemu rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o działalności tych organizacji w szkole jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu zadań z zakresu wychowania dziecka danej instytucji oświaty, bez konieczności składania osobnego wniosku.

3. Stosowanie mechanizmu podwójnej weryfikacji rodzicielskiej zewnętrznych organizacji oraz materiałów używanych w procesie wychowania szkolnego w zakresie związanym z seksualnością i rozwojem psychoseksualnym

Szkoła lub placówka powinna zapewnić rodzicom możliwość weryfikacji zewnętrznych organizacji oraz materiałów, używanych w procesie wychowania, na dwa sposoby: zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo poprzez strukturę rady rodziców. Dyrektor może wyrazić zgodę na podjęcie działalności w szkole lub placówce przez organizację zewnętrzną lub na używanie w procesie wychowania materiałów takiej organizacji dopiero po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii rady rodziców, ale także dopiero po udostępnieniu informacji zawierającej nazwę i program zajęć oraz profil takiej organizacji każdemu rodzicowi z osobna w sposób umożliwiającą zapoznanie się z treścią tych dokumentów.

Mechanizm podwójnej weryfikacji znajduje uzasadnienie prawne zarówno w przypadku zajęć dodatkowych, jak i wszystkich innych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły, które wykraczają poza podstawę programową.

4. Wsparcie przez samorząd organizacji rodzicielskich monitorujących realizację przez szkoły modelu wychowania integralnego

Szkoły i placówki oświatowe powinny promować model wychowania integralnego rozumianego jako „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej” (art. 1 pkt 3 Prawa oświatowego), co w odniesieniu do wychowania seksualnego oznacza, że szkoła powinna w ramach tego rodzaju zajęć „wspierać wychowawczą rolę rodziny, promować integralne ujęcie ludzkiej seksualności, kształtować postawy prorodzinne, prozdrowotne i prospołeczne” (§ 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r.²), a nauczyciele powinni zmierzać do tego, by uczniowie „doceniali wartość rodziny i znali zadania, jakie ona pełni, uznawali godność człowieka, poszukiwali, odkrywali i dążyli do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w rodzinie i w świecie” (załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.³) z czego wynika sprzeciw wobec takich

² Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2014 poz. 395 z późn. zm.).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego

form wychowania, które prezentowałyby jedną z tych sfer w sposób wyabstrahowany od pozostałych, co w odniesieniu do wychowania seksualnego oznaczałoby wypaczanie go do postaci seksualizacji.

Chociaż rolą samorządów nie jest ustalanie podstawy programowej ani programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, mogą one wspomagać rodzicielski monitoring realizacji integralnego modelu wychowania, udzielając w tym zakresie wsparcia instytucjonalnego lub finansowego.

5. Wykluczenie przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość oraz autonomię małżeństwa i rodziny

Niedopuszczalne jest przeznaczanie mienia publicznego lub środków publicznych na projekty, których charakter zakłada kwestionowanie konstytucyjnej tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny oraz tożsamości i autonomii rodziny, w tym w szczególności działania realizowane w zakresie edukacji. Samorządowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz regulaminy konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o postanowienia wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające te zasady ustroju konstytucyjnego lub godzące w prawa obywateli.

6. Zagwarantowanie rodzicom pluralizmu i możliwości wyboru spośród różnych form opieki nad najmłodszymi dziećmi

Organy samorządu powinny wprowadzić rozwiązania, które umożliwią rodzicom najmłodszych dzieci wybór pomiędzy instytucjonalną opieką kolektywną, opieką domową i innymi formami opieki nad dzieckiem, pozwalając na realizację zróżnicowanych potrzeb związanych z opieką, jakie mają różne grupy rodziców i dzieci. Rozwiązania takie stanowiłby także udogodnienie dla rodziców, których dzieci nie mogą korzystać z instytucjonalnej opieki kolektywnej.

7. Uwzględnienie perspektywy *family mainstreaming* w procesie tworzenia aktów prawa miejscowego

Tworzenie każdego aktu prawa miejscowego powinno poprzedzać określenie, czy wpłynie on na sytuację rodzin oraz na zakres praw rodziców i praw dzieci. Jeśli ma to miejsce, każdorazowo powinna zostać dokonana wszechstronna ocena skutków regulacji w tym zakresie. Niedopuszczalne jest w szczególności ograniczenie przez akt prawa miejscowego konstytucyjnych i ustawowych praw rodziców i dzieci oraz praw rodzin.

Uchwała nr .../.../2019**Rady Gminy ...**

z dnia 2019 r.

w sprawie ogłoszenia Gminy ... gminą przyjazną małżeństwu, rodzinie, macierzyństwu i rodzicielstwu

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6a, pkt 8 i pkt 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2019 poz. 506 z późn. zm.) oraz § ... Statutu Gminy ... stanowiącego załącznik do uchwały Nr .../.../... Rady Gminy ... z dnia r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy ... (Dz. Urz. Woj. poz. ... z późn. zm.) – uchwała się, co następuje:

§ 1

Ogłasza się Gminę ... gminą przyjazną małżeństwu jako związkowi kobiety i mężczyzny, rodzinie, macierzyństwu i rodzicielstwu.

§ 2

Działając zgodnie z Samorządową Kartą Praw Rodzin, przyjętą uchwałą Rady Gminy ... nr .../.../2019 z dnia ... wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do uwzględnienia na wszystkich etapach stanowienia i stosowania prawa, ze szczególnym uwzględnieniem przygotowywania projektów strategii i rozwoju gminy i innych strategii rozwoju, jak również w ramach kierowania, koordynowania i kontrolowania działalności gminnych samorządowych jednostek organizacyjnych, polityki ochrony małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa.

§ 3

Wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do pozyskania, udostępnienia i aktualizowania na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 8 ust. 3 zd. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2018 poz. 1330 z późn. zm.), informacji publicznej dotyczącej listy stowarzyszeń i innych organizacji, o których mowa w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2018 poz. 996 z późn. zm.), działających w szkołach i placówkach oświatowych na terenie Gminy ..., z

przyporządkowaniem tych podmiotów do poszczególnych szkół i placówek oraz zakresu działalności prowadzonej w tych szkołach i placówkach oświatowych, o ile to możliwe.

§ 4

Wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do powołania Rzecznika Praw Rodziny, który będzie stać na straży poświadczonych konstytucyjnie rodzin i ich członków oraz zasady ochrony rodziny i małżeństwa, dbając o ich poszanowanie przy stosowaniu prawa przez organy Gminy ..., jak również do stworzenia mechanizmu zgłoszeń przypadków naruszenia praw rodzin i ich członków.

§ 5

Wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do podjęcia prac (samodzielnie lub we współpracy z organami innych jednostek samorządu terytorialnego) nad Kodeksem Dobrych Praktyk prezentującym standardy realizacji w szkołach gwarantowanych ustawowo i konstytucyjnie praw rodziców oraz zasady dobra dziecka.

§ 6

Wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do opracowania i cyklicznego prowadzenia programu szkoleń dla pracowników samorządowych, w tym pracowników socjalnych i pomocy społecznej, dotyczących zagadnień autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka. Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej.

§ 7

Wzywa się Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta ... do przyjęcia programu certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie.

§ 8

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi/Burmistrzowi/Prezydentowi Miasta

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej uchwały jest pełniejsze urzeczywistnienie potwierdzonej przez ustrojodawcę w preambule Konstytucji „zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot” poprzez wzmocnienie rodziny jako podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej oraz zapewnienie jej ochrony przed wpływami ideologii kwestionujących naturalną tożsamość rodziny opartej na małżeństwie jako związku kobiety i mężczyzny. Rodzina jest Prawo domagania się takiej ochrony i opieki gwarantuje również art. 18 ustawy zasadniczej. Zasada pomocniczości w odniesieniu do rodziny jest również konkretyzowana w art. 48, gwarantującym rodzicom prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Na straży prawidłowości przebiegu wychowania dziecka zgodnie z art. 72 Konstytucji może stanąć każdy, żądając od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. W ostatnich latach wzmożyły się w Polsce tendencje zmierzające do zakwestionowania tych konstytucyjnie poświadczonych zasad ustroju społecznego, praw i wolności. Niniejszy projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym formułowanym w ciągu tych lat przede wszystkim przez rodziców, ale również przez przedsiębiorców, zaniepokojonych pojawiającymi się w debacie publicznej sugestiami uprzywilejowania wybranych podmiotów ze względu na ich wsparcie dla ideologii godzących w opisane powyżej zasady konstytucyjne. Zgodnie z zasadą pomocniczości gmina, jednostka samorządu terytorialnego bliższa rodzinie niż państwo, w świetle art. 8 ust. 2 w zw. z art. 163 i art. 164 ust. 3 Konstytucji posiada kompetencję wykonywania zadań publicznych także w zakresie pogłębiania konstytucyjnej ochrony rodziny.

Po szerokich konsultacjach społecznych zaprezentowana została Samorządowa Karta Praw Rodzin stanowiąca potwierdzenie najważniejszych konstytucyjnych zasad i praw. Współautorami Karty są rodzicielskie i prorodzinne organizacje społeczne reprezentujące szeroką koalicję społeczną na rzecz konstytucyjnych praw rodziny – Instytut Ordo Iuris, Centrum Życia i Rodziny, Ruch 4 Marca, CitizenGo Polska, Fundacja Mamy i Taty, Konfederacja Kobiet RP, Instytut Ona i On, Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Szczęśliwy Dom” w Gdańsku, Stowarzyszenie „Dar Życia”, Stowarzyszenie Pedagogów „Natan”, Stowarzyszenie Rodzice Chronią Dzieci.

Wprowadzenie Karty przez samorządy odpowiada na potrzebę zagwarantowania pierwszeństwa i autonomii rodziców w wychowaniu dzieci, zapewnienia jawności współpracy szkół z organizacjami zewnętrznymi oraz konieczności uzyskania zgody rodziców na udział dzieci w, często kontrowersyjnych, zajęciach dodatkowych.

Ostatnie lata pokazały, że treści zakorzenione w ideologiach kwestionujących naturalną tożsamość małżeństwa i rodziny bywały przekazywane uczniom w szkołach i placówkach zarówno podczas zajęć prowadzonych przez organizacje zewnętrzne, jak i podczas zajęć szkolnych prowadzonych na podstawie materiałów zawierających treści utworzone przez takie organizacje. Ustawodawca zapewnia rodzicom uczniów możliwość uzyskania dostępu do informacji o wszelkich organizacjach zewnętrznych, przekazujących uczniom treści spoza podstawy programowej w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2018 poz. 996 z późn. zm.), działających lub uczestniczących w prowadzeniu zajęć, o których mowa w art. 109 Prawa oświatowego. Projektowana uchwała nie wprowadza nowych uprawnień rodzicielskich, tylko wzmacnia te już istniejące, wzywając Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta do pozyskania, udostępnienia i aktualizowania na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 8 ust. 3 zd. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2018 poz. 1330 z późn. zm.), informacji publicznej dotyczącej listy organizacji zewnętrznych działających w szkołach i placówkach na terenie gminy, z przyporządkowaniem tych podmiotów do poszczególnych szkół i placówek oraz opisów działalności prowadzonej w tych szkołach i placówkach. Dzięki projektowanemu rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o działalności tych organizacji w szkole w każdym momencie, a nawet jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu części wychowania swojego dziecka danej instytucji opieki lub oświaty, bez konieczności składania osobnego wniosku.

Projektowana uchwała wzywa również Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta do powołania Rzecznika Praw Rodziny. Instytucja tego typu nie stanowiłaby *novum* w polskim porządku prawnym. W latach 1991-2001 swojego pełnomocnika do spraw rodziny powoływała Rada Ministrów (uchwała nr 53/91 Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1991 r.; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 maja 1995 r., Dz.U. 1995 nr 49 poz. 260, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 listopada 1997 r., Dz.U. 1997 nr 138 poz. 927; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 lutego 2001 r., Dz.U. 2001 nr 10 poz. 74; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 października 2001 r., Dz.U. 2001 nr 122 poz. 1331; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2001 r., Dz.U. 2001 nr 140 poz. 1572). Od 2005 r. kompetencje dotychczasowych pełnomocników zostały przekazane ministerstwu pracy i polityki społecznej, czego skutkiem ubocznym było obniżenie rangi spraw ochrony tożsamości rodziny i małżeństwa oraz podporządkowanie ich sprawom polityki socjalnej. Dopiero w 2015 r. „rodzinę” umieszczono ponownie w centrum zainteresowania, i to całego resortu. Projektowana uchwała zmierza w kierunku przywrócenia rodzinie należycie wysokiej rangi również na poziomie gminy. Pełnomocnicy do spraw rodziny funkcjonują już w poszczególnych gminach i miastach Polski. Projektowana uchwała wskazuje wyraźnie na główny cel pełnomocnika, jakim jest stanie na straży konstytucyjnie poświadczonych praw

osób i rodzin oraz zasady ochrony rodziny i małżeństwa, w tym ich naturalnej tożsamości, dbając o ich poszanowanie przy stosowaniu prawa przez organy gminy, jak również wzywa do ustanowienia stałego kanału komunikacji umożliwiającego natychmiastowe zgłaszanie pełnomocnikowi przypadków naruszenia tych praw.

Ważnym elementem uchwały jest także opracowanie i cykliczne prowadzenie programu szkoleń dla pracowników samorządowych, w tym pracowników socjalnych i pomocy społecznej, dotyczących zagadnień autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka. Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej. Uchwała przewiduje także wezwanie do przyjęcia programu certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie.

Projektowana uchwała nie ma być ani pierwszym, ani ostatnim ogniwem łańcucha działań podejmowanych na rzecz rodziny. Stanowi próbę wdrożenia na terenie gminy rozwiązań proponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin. Mając na celu doskonalenie różnorodnych form działań prorodzinnych, zwięźczeniem uchwały jest zatem wezwanie do podjęcia prac nad Kodeksem Dobrych Praktyk, który wskaże najwyższe standardy realizacji w szkołach gwarantowanych ustawowo i konstytucyjnie praw rodziców oraz zasady dobra dziecka. Zawarte w nim propozycje pozwolą na pogłębianie nastawienia przyjaznego rodzinie także w sferach, w których nie sięgają kompetencje prawodawców. Mowa przede wszystkim o promowaniu i wdrażaniu modelu wychowania integralnego rozumianego jako „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej” (art. 1 pkt. 3 Prawa oświatowego), co w odniesieniu do wychowania seksualnego oznacza, że w ramach niego szkoła powinna „wspierać wychowawczą rolę rodziny, promować integralne ujęcie ludzkiej seksualności, kształtować postawy prorodzinne, prozdrowotne i prospołeczne” (§ 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r., Dz.U. 2014 poz. 395 z późn. zm.), a nauczyciele powinni zmierzać do tego, by uczniowie „doceniali wartość rodziny i znali zadania, jakie ona pełni, uznawali godność człowieka, poszukiwali, odkrywali i dążyli do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w rodzinie i w świecie” (załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r., Dz.U. 2017 poz. 356 z późn. zm.), z czego wynika sprzeciw wobec takich form wychowania, które wynosiłyby jedną ze sfer ponad pozostałe (np. wypaczanie wychowania seksualnego do postaci jednostronnej seksualizacji).

Uchwała nr .../.../2019**Rady Gminy ...**

z dnia 2019 r.

w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy ... w sprawie Roczego Programu Współpracy na rok 2019 Gminy ... z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2019 poz. 506 z późn. zm.), art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2019 poz. 688 z późn. zm.) oraz § ... Statutu Gminy ... stanowiącego załącznik do uchwały nr .../.../2019 Rady Gminy ... z dnia r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy ... (Dz. Urz. Woj. poz. ... z późn. zm.) – uchwala się, co następuje:

§ 1

W Załączniku do uchwały nr .../.../2018 Rady Gminy ... z dnia 2018 r. w sprawie Roczego Programu Współpracy na rok 2019 Gminy ... z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadza się następujące zmiany:

1. w § ... pkt ... kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt ... i ... w brzmieniu:
„...**) zasady wzmacniania rodziny i małżeństwa;**
...**) zasady niedopuszczalności współpracy przedszkoli, szkół, bibliotek i wszelkich innych placówek mieszczących się w systemie oświaty, z organizacjami, których program lub działalność zakłada kwestionowanie naturalnej tożsamości małżeństwa** jako związku kobiety i mężczyzny.”
2. w § ... pkt ... dodaje się lit. ... w brzmieniu:
„...**) przygotowanie szkoleń i materiałów dla nauczycieli i rodziców w zakresie aktywizacji rodziców do świadomego udziału w działalności rad rodziców w szkołach, właściwego funkcjonowania rad rodziców jako organu szkoły oraz opiniowania przez rady rodziców prowadzonej w szkołach działalności stowarzyszeń i innych organizacji, o**

których mowa w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2018 poz. 996 z późn. zm.”

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej uchwały jest pełniejsze urzeczywistnienie odkrywanej przez ustrojodawcę w preambule Konstytucji „zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot” poprzez wzmocnienie rodziny jako podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej oraz zapewnienie jej ochrony przed wpływami ideologii kwestionujących naturalną tożsamość rodziny opartej na małżeństwie jako związku kobiety i mężczyzny.

Ostatnie lata pokazały, że treści zakorzenione w ideologiach kwestionujących naturalną tożsamość małżeństwa i rodziny bywały przekazywane uczniom w szkołach i placówkach zarówno podczas zajęć prowadzonych przez organizacje zewnętrzne, jak i podczas zajęć szkolnych prowadzonych na podstawie materiałów zawierających treści utworzone przez takie organizacje.

Mając na uwadze dobro dziecka, szczególnie narażane podczas trwających konfliktów dotyczących dóbr niższego rzędu, w projektowanej uchwale przewiduje się realizację na terenie gminy zadania publicznego przygotowania szkoleń i materiałów dla nauczycieli i rodziców w zakresie aktywizacji rodziców do świadomego udziału w działalności rad rodziców w szkołach, właściwego funkcjonowania rad rodziców jako organu szkoły oraz opiniowania przez rady rodziców prowadzonej w szkołach działalności stowarzyszeń i innych organizacji. Konsekwentne zwiększanie kompetencji rad rodziców postulował projektodawca nowelizacji Prawa oświatowego sprzed 13 lat, zwracając uwagę, że „ważne wydaje się bowiem nie tylko zbliżenie środowisk rodziców i nauczycieli, ale także doskonalenie wiedzy i umiejętności rodziców z zakresu funkcjonowania i zarządzania oświatą, co będzie kolejnym krokiem w procesie uspołeczniania zarządzania szkołami i placówkami publicznymi w Polsce” (rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Sejm V kadencji, druk nr 1277, 14.12.2006). Niniejszy projekt dąży do podniesienia jakości wywiązywania się przez szkoły z ich ustawowych obowiązków. Na istotne braki w tym zakresie zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli w raporcie z kontroli pt. „Współpraca szkół z rodzicami w realizacji zadań wychowawczych” z dnia 29 marca 2018 r. (nr ewid. 165/2017/P/17/025/KNO).

W projekcie przewiduje się ponadto konkretyzację meta-zasady „family mainstreamingu” w postaci ustanowienia nowych zasad obok już istniejących w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi uchwalanym rokrocznie do dnia 30 listopada na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2019 poz. 688 z późn. zm.). W szczególności do rangi zasady programowej podnieść należy zasadę wzmacniania rodziny i małżeństwa, z której wynikać będzie między innymi wykluczenie finansowania projektów, które godzą w autonomię rodziny i naturalną tożsamość małżeństwa. Wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające te konstytucyjne wartości dotyczyć będzie także standardów regulaminów samorządowych konkursów dla organizacji społecznych.

Projektowana uchwała nie ma być ani pierwszym, ani ostatnim ogniwem łańcucha działań podejmowanych na rzecz rodziny. Stanowi próbę wdrożenia na terenie gminy rozwiązań proponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin. Współautorami Karty są rodzicielskie i prorodzinne organizacje społeczne reprezentujące szeroką koalicję społeczną na rzecz konstytucyjnych praw rodziny – Instytut Ordo Iuris, Centrum Życia i Rodziny, Ruch 4 Marca, CitizenGo Polska, Fundacja Mamy i Taty, Konfederacja Kobiet RP, Instytut Ona i On, Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Szczęśliwy Dom” w Gdańsku, Stowarzyszenie „Dar Życia”, Stowarzyszenie Pedagogów „Natan”, Stowarzyszenie Rodzice Chronią Dzieci.

Uchwała nr .../.../2019

Rady Gminy ...

z dnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia przez Gminę ... Samorządowej Karty Praw Rodzin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6a, pkt 8 i pkt 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2019 poz. 506 z późn. zm.) oraz § ... Statutu Gminy ... stanowiącego załącznik do uchwały Nr .../.../... Rady Gminy ... z dnia r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy ... (Dz. Urz. Woj. poz. ... z późn. zm.) – uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Samorządową Kartę Praw Rodzin, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, jako wyraz ochrony wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, ochrony rodziny i rodzicielstwa, prawa do ochrony życia rodzinnego, prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi/Burmistrzowi/Prezydentowi Miasta

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej uchwały jest pełniejsze urzeczywistnienie odkrywanej przez ustrojodawcę w preambule Konstytucji „zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot” poprzez wzmocnienie rodziny jako podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej oraz zapewnienie jej ochrony przed wpływami ideologii kwestionujących naturalną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny i rodzicielstwa. Prawo domagania się takiej ochrony i opieki gwarantuje również art. 18 ustawy zasadniczej. Zasada pomocniczości w odniesieniu do rodziny jest również konkretyzowana w art. 47, gwarantującym prawo do ochrony prawnej życia rodzinnego oraz art. 48 ust. 1, gwarantującym rodzicom prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Na straży prawidłowości przebiegu wychowania dziecka zgodnie z art. 72 ust. 1 Konstytucji może stanąć każdy, żądając od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed demoralizacją.

W ostatnich miesiącach podjęto próby podważenia na poziomie samorządowym tych gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci, oraz prawnej tożsamości i ustrojowej pozycji małżeństwa. Najbardziej stanowczy sprzeciw wywołała podpisana przez Prezydenta Warszawy „Deklaracja LGBT+”, która zawiera nie tylko szereg ideologicznych postulatów naruszających standardy bezstronności światopoglądowej władz publicznych, ale też zapowiedź wprowadzenia do szkół zajęć permissywnej edukacji seksualnej według standardów WHO budzącą zasadnicze wątpliwości z perspektywy konstytucyjnej zasady ochrony dzieci przed demoralizacją. Już wcześniej podobne rozwiązania zostały w węższym zakresie wprowadzone m.in. w Słupsku i w Gdańsku. W październiku po raz trzeci wykorzystano polskie szkoły do przeprowadzenia akcji propagandowej „Tęczowy Piątek”. W tych okolicznościach konieczne jest opowiedzenie się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Może to nastąpić poprzez wprowadzenie konkretnych rozwiązań zaproponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin. Współautorami Karty są rodzicielskie i prorodzinne organizacje społeczne reprezentujące szeroką koalicję społeczną na rzecz konstytucyjnych praw rodziny – Instytut Ordo Iuris, Centrum Życia i Rodziny, Ruch 4 Marca, CitizenGo Polska, Fundacja Mamy i Taty, Konfederacja Kobiet RP, Instytut Ona i On, Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Szczęśliwy Dom” w Gdańsku, Stowarzyszenie „Dar Życia”, Stowarzyszenie Pedagogów „Natan”, Stowarzyszenie Rodzice Chronią Dzieci.

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Rodzina jest fundamentem ładu społecznego i podstawową wspólnotą społeczną, która stanowi optymalne środowisko rozwoju człowieka. Jest niezbędnym oparciem dla wszystkich swoich członków, szczególnie najmłodszych i najstarszych. Żadna zbiorowość nie jest w stanie realizować dobra wspólnego bez udziału rodzin. To od ich dobrego funkcjonowania zależy nasza przyszłość.

Samorząd terytorialny jest fundamentem państwa prawnego. Stanowczo sprzeciwiamy się podważaniu na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci, oraz ustrojowej pozycji małżeństwa.

Opowiadamy się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – tożsamości małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny, rodzicielstwa i macierzyństwa (art. 18), prawa do ochrony życia rodzinnego (art. 47), prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1) oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją (art. 72 ust. 1).

Wzywamy wszystkie osoby, rodziny, zrzeszenia oraz samorządy, by przystąpiły do niniejszej Karty oraz przyłączyły się do obrony tych wartości, starając się zapewnić ich poszanowanie poprzez wydanie aktów prawnych i podjęcie działań wprowadzających zawarte w niej rozwiązania.

I. PRAWA RODZICÓW I DOBRO DZIECKA W SZKOLE ORAZ PRZEDSZKOLU

Konstytucyjna zasada pomocniczości „umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot” odniesiona do podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej, jaką jest rodzina, jest konkretyzowana w konstytucyjnym prawie rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Zadaniem instytucji oświaty jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w sposób, który nie koliduje z konstytucyjnymi prawami rodziców

(art. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe¹). Rolą oświaty nie jest zastępowanie wychowania rodzinnego. Niestety w praktyce nawet ustawowo gwarantowane prawa rodziców są bardzo często ignorowane w toku wychowania szkolnego i przedszkolnego.

Dlatego konieczne jest przyjęcie przez samorządy **„Kodeksu dobrych praktyk” zawierającego zbiór wzorcowych rozwiązań pokazujących, jak praca wychowawcza szkół może zostać zorganizowana w oparciu o zasadę ich pomocniczości wychowawczej wobec rodziny**. Chociaż dokument taki nie będzie miał wiążącego charakteru, może w zasadniczy sposób wpłynąć na budowę kultury organizacyjnej szkół prowadzonych przez samorząd.

W szkołach samorządowych muszą być przestrzegane ustawowe prawa rodziców, w tym w szczególności wymóg respektowania kompetencji rady rodziców do uchwalenia programu wychowawczo-profilaktycznego oraz do wyrażania zgody na podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi i wymóg każdorazowego uzyskania zgody rodzica na udział dziecka w zajęciach nieobowiązkowych. Ponadto, właściwą praktyką jest umożliwienie rodzicom aktywnego włączenia się w te procesy, w tym w aspekcie merytorycznym.

Zapewnienie rodzicom możliwości weryfikacji zewnętrznych organizacji oraz materiałów używanych podczas prowadzonych przez nie zajęć nieobowiązkowych powinno następować na dwóch poziomach: zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo, poprzez radę rodziców. Dobrą praktyką jest udostępnienie informacji zawierającej nie tylko nazwę, ale też program zajęć oraz profil takiej organizacji każdemu rodzicowi z osobna, w sposób umożliwiający zapoznanie się z treścią tych dokumentów przed zapisaniem na zajęcia. Podobny mechanizm powinien zostać zastosowany wobec wszystkich innych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły lub placówki, które wykraczają poza podstawę programową lub dotyczą zagadnień objętych podstawą programową wychowania do życia w rodzinie, w tym realizowanych w ramach grantów ze środków publicznych.

Dobrą praktyką jest także informowanie przez szkołę rodziców o przysługujących im uprawnieniach, nawet, jeśli taki obowiązek nie wynika wprost z ustawy.

Samorząd prowadzący szkołę powinien również **publicznie udostępnić informacje o współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi**, podając je w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy. Wskazać trzeba przynajmniej nazwy organizacji, na działalność których wydał zgodę dyrektor, oraz określić, jaki jest charakter ich aktywności.

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018, poz. 996 z późn. zm.).

Dzięki takiemu rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o funkcjonowaniu szkoły jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu jej zadań z zakresu wychowania dziecka.

II. PRAWA RODZIN W POLITYCE SPOŁECZNEJ GMINY

Instrumenty polityki społecznej prowadzonej przez gminę powinny być tworzone z uwzględnieniem kontekstu praw rodziny, jej autonomii i tożsamości.

Programy współpracy z organizacjami społecznymi powinny uwzględniać zasadę wzmacniania rodziny i małżeństwa oraz wykluczać finansowanie projektów, które godzą w te wartości. Konieczne jest w szczególności wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny. Także regulaminy samorządowych konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o standardy wzmacniające rodzinę i małżeństwo oraz wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające konstytucyjne fundamenty prawa rodzinnego lub godzące w prawa obywateli.

Samorządowe programy profilaktyczne, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i pomoc jej ofiarom, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz realizację celów polityki zdrowotnej, powinny uwzględniać zasadę poszanowania integralności rodziny, która może zostać uchylona tylko w sytuacjach wyjątkowych, jak zagrożenie życia lub zdrowia jej członków. Tylko w ten sposób uda się uniknąć patologicznych sytuacji, gdy dochodzi do nieproporcjonalnej ingerencji w życie rodzin, w tym nawet odbierania dzieci, która nie jest uzasadniona jakimikolwiek poważnymi przesłankami.

Konieczne jest także **wykluczenie prawnej dyskryminacji małżeństw i wychowywanych przez nie dzieci w polityce społecznej samorządu.** Zbyt często dochodzi do sytuacji, gdy fakt pozostawania przez rodziców w związku małżeńskim negatywnie wpływa na sytuację dziecka. Dotyczy to w szczególności dostępu do usług i świadczeń oferowanych przez samorząd, których przyznanie jest uwarunkowane złożeniem oświadczenia o statusie samotnego rodzica. Już samo urealnienie tego rodzaju oświadczeń poprzez wprowadzenie znanego w polskim systemie prawnym wymogu, by samotny rodzic przedłożył orzeczenie zasądzające alimenty, może wyeliminować korzystanie z tego przywileju przez osoby nieuprawnione oraz zasadniczo ograniczyć skalę dyskryminacji małżeństw.

Ważnym elementem polityki społecznej prowadzonej przez gminę powinno być także **stworzenie rozwiązań umożliwiających rodzicom wybór pomiędzy różnymi formami opieki nad najmłodszymi dziećmi**. Organy samorządu powinny wprowadzić mechanizmy, które ułatwią rodzicom najmłodszych dzieci wybór pomiędzy opieką domową, instytucjonalną opieką kolektywną i innymi formami opieki nad dzieckiem, pozwalając na realizację zróżnicowanych potrzeb, jakie mają różne grupy rodziców i dzieci. Rozwiązania takie stanowiłby także udogodnienie dla rodziców, których dzieci nie mogą korzystać z opieki kolektywnej.

Rzeczywiste działanie organów samorządu terytorialnego jest uzależnione nie tylko od obowiązujących norm prawnych, ale także od przygotowania i wiedzy urzędników. Dlatego ważne jest przeszkolenie nauczycieli oraz urzędników, **w tym pracowników ośrodków pomocy społecznej, w zakresie autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka**. Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej. Chociaż badania empiryczne jednoznacznie potwierdzają, że silne więzi rodzinne skutecznie chronią przed przemocą, na wielu prowadzonych dotychczas szkoleniach ta podstawowa wiedza była podważana.

III. PROMOCJA DOBRYCH PRAKTYK DOTYCZĄCYCH PRAW RODZIN W BIZNESIE

Dobre praktyki dotyczące praw rodziny powinny być promowane także w sektorze prywatnym. **Samorząd powinien poprzeć programy certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie**. Może to nastąpić zarówno poprzez program certyfikujący rozwiązania adresowane do konsumentów, w tym zniżki dedykowane rodzinom czy udogodnienia dla rodzin z dziećmi, jak i program obejmujący dobre praktyki dotyczące sytuacji pracowników będących rodzicami.

IV. MONITOROWANIE I EGZEKWOWANIE PRAW RODZIN

Dla realizacji praw rodziny kluczowe jest stworzenie skutecznych mechanizmów pozwalających na ich egzekwowanie.

Aby prawidłowo realizować na poziomie samorządowym prawa rodzin, konieczne jest powołanie Rzecznika Praw Rodziny oraz stworzenie samorządowego systemu zgłaszania naruszeń praw rodziny. Rzecznik powinien monitorować przestrzeganie praw rodziny przez instytucje samorządowe, w tym szkoły, oraz interweniować w sytuacjach, gdy dochodzi do ich naruszenia. Rzecznik może prowadzić infolinię lub skrzynkę kontaktową umożliwiającą przesyłanie zgłoszeń.

V. TWORZENIE PRAWA PRZYJAZNEGO RODZINIE

Znaczenie praw rodzin nie ogranicza się do rozwiązań, które są ujęte w niniejszej Karcie. Na sytuację rodziny wpływają bezpośrednio także akty prawne, których głównym przedmiotem regulacji jest inna problematyka.

Dlatego **przygotowanie każdego aktu prawa miejscowego powinno poprzedzać określenie, czy wpłynie on na sytuację rodzin oraz na zakres ich praw, w tym praw rodziców i praw dzieci – zgodnie z zasadą *family mainstreaming*.** Jeśli ma to miejsce, każdorazowo należy dokonać wszechstronnej oceny skutków regulacji w tym zakresie. Niedopuszczalne jest w szczególności ograniczenie przez akt prawa miejscowego konstytucyjnych i ustawowych praw rodzin i ich członków.

